

EL REGIMENT DE LA UNIVERSITAT DE CERVERA

Josep M.ª LLOBET I PORTELLA
UNED. Centro Asociado de Cervera

1. INTRODUCCIÓ

La finalitat d'aquesta ponència és analitzar el regiment de la Universitat de Cervera, institució de nova planta creada l'any 1717 pel rei Felip V que existí fins al 1842, per tal de conèixer el grau d'autonomia de què gaudia, tot i que aquest concepte és òbviament força relatiu. Les fonts principals per aconseguir aquest objectiu són, sens dubte, els estatuts universitaris, dels quals recollim les dades que creiem que aporten informació sobre el tema. D'altra banda, les citacions de diverses obres i articles sobre les universitats complementen aquesta informació.

2. LES UNIVERSITATS AL COMENÇAMENT DEL SEGLE XVIII

És acceptat, generalment, pels historiadors que les universitats espanyoles, durant el segle XVII, entraren en decadència. Hom parla d'un enfonsament en el nombre d'estudiants i d'una falta d'atractiu per als estudis acompanyat de dificultats en l'obtenció dels cursos i dels graus¹. Més taxatiu és, encara, Joaquim Prats quan diu que tota la historiografia qualifica la realitat universitària de començament del segle XVIII «d'extremadament decadent, amb un nombre excessiu de centres, una corrupció generalitzada en la col·lació de graus, uns centres molt petits, poc professorat, i unes rendes magres i migrades»².

¹ Mariano PESET REIG i Mariano PESET MANCEBO, «Las reformas universitarias en el siglo XVIII», a *Les universitats de la Corona d'Aragó, ahir i avui*, Pòrtic, Barcelona, 2002, pp. 324-325.

² Joaquim PRATS I CUEVAS, *La Universitat de Cervera i el reformisme borbònic*, Pagès, Lleida, 1993, p. 79.

Quant a les universitats catalanes, segons el mateix autor, al final del segle XVII, la situació era similar: hi havia un gran nombre de centres, aquests eren petits i pobres i tant l'ensenyament com el funcionament d'aquests centres havien caigut en una decadència absoluta³. Sabem que el Estudi General de Girona, durant els primers anys del segle XVIII, es trobava en franca davallada, amb pocs estudiants i amb dificultat de poder pagar els catedràtics⁴.

Sembla, doncs, que davant la situació indicada, amb la creació de la Universitat de Cervera, es pretengué superar el decaïment en què estaven immersos els centres universitaris catalans, per la qual cosa, com ja va assenyalar Prats, la Universitat certerina va ser una institució dissenyada per dependre directament i en tots els aspectes del govern de la monarquia. Amb aquesta finalitat, es creà el càrrec de protector, conferit a un membre del Consell de Castella. D'altra banda, se centralitzà l'acció de govern en la persona del canceller i, com a novetat, la Reial Hisenda participà directament en el finançament d'un centre universitari, mentre que determinats bisbats i poblacions hagueren de col·laborar econòmicament sense que hi poguessin tenir cap intervenció directa⁵.

Fou, doncs, una conseqüència de l'intent del reformisme borbònic del començament del segle XVIII, que, amb la finalitat d'aportar millores, pretengué establir uns mecanismes efectius per tal de poder controlar les institucions universitàries tant acadèmicament com políticament⁶.

3. EL REIAL DECRET D'ERECCIÓ

El rei Felip V, mitjançant un reial decret datat el dia 11 de maig de 1717, disposava, entre altres coses, el següent:

Por quanto las turbaciones passadas del Principado de Cataluña obligaron mi providencia a mandar se cerrassen todas sus universidades por haver los que concurrían en ellas fomentado muchas inquietudes, mas, viendo reducido a mi obediencia todo aquel Principado y reconociendo la obligación en que Dios me ha puesto de atender a el bien de aquellos vassallos y no permitir que las torpes sombras de la ignorancia obscurezcan el precioso lustre de las ciencias, por real orden mía de onze de mayo de este año, expedida a mi Consejo de Castilla, resolví restituir a sus naturales esta común utilidad, eligiendo para general comprehensión de todas las ciencias, buena crianza de la juventud y esplendor de esta monarquía una universidad que, siendo émula de

³ Joaquim PRATS, *La Universitat de Cervera...*, cit., p. 87.

⁴ Salomó MARQUÈS, «L'Estudi General de Girona», a *Les universitats de la Corona d'Aragó...*, cit., p. 144.

⁵ Joaquim PRATS, *La Universitat de Cervera...*, cit., pp. 401-402.

⁶ *Ibidem*, p. 179.

las mayores de Europa en riquezas, honores y privilegios, combide a los naturales y extranjeros a coronar su grandeza con el más autorizado concurso y, teniendo muy presente mi gratitud quanto ha debido al amor y constante lealtad de la fidelíssima ciudad de Cervera en todo el tiempo que ocuparon los enemigos aquel Principado, como acostumbrada a mantener siempre firme la fee prometida a sus soberanos, y, siendo sano su temperamento y proporcionada su situación, no siendo plaza de armas donde los militares suelen turbar la quietud de sus estudios, la he elegido para theatro literario único y singular de aquel Principado, a cuyo fin he mandado hazer diseño y planta de un magestuoso edificio a proporción de la idea formada de esta Universidad⁷.

Aquest redactat, si bé indica clarament el propòsit del fundador de la Universitat de Cervera: la creació d'una nova institució universitària que pogués emular a les majors universitats europees situada en una població on no hi hagués militars, conté una referència que donà lloc a allò que s'ha anomenat la «llegenda negra cerverina»: la suposada fidelitat de la ciutat de Cervera al rei Felip V i la creació de la Universitat cerverina com a premi a aquesta fidelitat. Però la realitat fou molt diferent. Només cal observar les actes municipals de l'any 1705 i veure com la del dia 5 de setembre conté la proclamació de l'obediència del consell municipal cerverí a l'arxiduc Carles d'Àustria⁸. Difícilment es pot parlar, doncs, de fidelitat si hom té en compte l'acceptació com a monarca de l'enemic del rei Felip V.

4. ELS ESTATUTS

Coneixem dos estatuts, uns de l'any 1726, poc divulgats, i els aprovats pel rei Ferran VI el dia 2 d'octubre de 1749, els quals van ser impresos l'any següent.

Pel que fa als primers, segons Joaquim Prats, concentraven tot el govern directe de la Universitat en una sola persona: el canceller, el qual era el responsable d'exercir la jurisdicció acadèmica, configuraven el claustre com una entitat jurídica pròpia dividida en claustre de diputats i claustre ple, amb facultat d'autoconvocar-se i d'adreçar-se a la Corona, i exclouïen la figura del protector de l'organigrama intern de la Universitat⁹.

Quant als estatuts aprovats l'any 1749, com veurem seguidament, mantenen gairebé totes les característiques indicades anteriorment.

⁷ *Estatutos y privilegios apostólicos y reales de la Universidad y Estudio General de Cervera*, Impremta de la Universitat, Cervera, 1750, pp. 1-2.

⁸ Josep M.ª LLOBET I PORTELLA, «Cervera durant el segle XVIII, un període de canvis substancials», *Ivs Fvgit*, 13-14 (2004-2006), pp. 147-148.

⁹ Joaquim PRATS, *La Universitat de Cervera...*, cit., p. 176.

5. EL PROTECTOR

Manuel Rubio i Borràs publicà una reial cèdula que conté informació sobre el primer protector i les seves atribucions. Segons aquest document, el primer protector de la Universitat de Cervera fou Luis Curiel, el qual va ser nomenat l'any 1717. Era membre del Consell de Castella i se li donà tant l'encàrrec de portar a terme l'establiment de la Universitat ceriverina, per la qual cosa podria donar totes les ordres i providències que cregués convenient, com la facultat de poder intervenir en tots els plets, causes i negocis relacionats amb la institució universitària i d'impartir justícia. Les apel·lacions s'haurien de fer davant el Consell de Castella i no davant qualsevol altre tribunal o jutge¹⁰.

El 8 d'agost de 1748, el rei Ferran VI, després de la dimissió de Josep Ventura Güell com a protector de la Universitat de Cervera, passà al Consell de Castella totes les atribucions que tenia la persona que ocupava aquest càrrec¹¹.

6. EL PAS DE RECTOR A CANCELLER

El rei Felip V, el 22 de gener de 1718, aprovà el nomenament de rector a favor del doctor Domènec Nuix i el de vicerector a favor del llicenciat Gaspar Vila, prevere. Tots dos havien estat elegits pel claustre durant el mes de desembre de 1717¹².

El 31 de març de 1718, el rei extingí els oficis de rector –el qual passava a anomenar-se canceller– i vicerector. El mestrescola Francesc de Queralt va ser designat canceller i Domènec Nuix fou nomenat jutge de l'estudi¹³. En el reial decret d'erecció de la Universitat de Cervera ja es preveia que seria donada al canceller de la nova universitat tota la jurisdicció i potestat que tenia el de Salamanca¹⁴.

El 19 de juliol de 1718, el rei disposà que el canceller Francesc de Queralt pogués exercir la jurisdicció escolàstica eclesiàstica i seglar pertanyent a la mestrescolia de la Universitat de Cervera conforme a les butlles expedides a favor dels mestrescoles de les Universitats de Lleida i Salamanca¹⁵.

¹⁰ Manuel RUBIO Y BORRÁS, *Historia de la real y pontificia Universidad de Cervera*, Librería Verdaguier, Barcelona, 1915, vol. I, pp. 155-161.

¹¹ *Estatutos y privilegios...*, cit., p. 231.

¹² *Ibidem*, p. 195.

¹³ *Ibidem*, pp. 196-199.

¹⁴ *Ibidem*, p. 3.

¹⁵ *Ibidem*, pp. 205-208.

7. ELS ÒRGANS DE GOVERN I LES SEVES COMPETÈNCIES

Com ja hem dit, Ferran VI, amb una cèdula expedida el dia 2 d'octubre de 1749, aprovava els estatuts amb els quals s'havia de regir la Universitat de Cervera. Pel que feia als òrgans de govern, hom esmentava els següents:

- 1) El canceller, al qual se li atribuïa les competències següents¹⁶:
 - Informar-se freqüentment de la vida, costums i aprenentatge dels estudiants. En cas que detectés que alguns d'ells tinguessin mals costums que poguessin perjudicar els seus companys, els hauria d'expulsar de la Universitat.
 - Procedir de totes les formes que el Dret permetés contra aquelles persones que no observessin totalment els estatuts.
 - En cas de delictes greus relacionats amb l'incompliment dels estatuts, fer sumària inquisició contra mestres, cursants i ministres.
 - Nomenar per a jutge de l'estudi una persona eclesiàstica o tonsurada, sàvia en Dret i hàbil en l'aplicació de la jurisdicció acadèmica. Aquesta persona no podria ser catedràtic de la Universitat ni natural de Cervera o haver tingut deu anys seguits el domicili en aquesta ciutat i hauria de jurar que obeiria el canceller i observaria els estatuts.
 - En cas de malaltia o d'absència de la ciutat, poder nomenar un vicecanceller.
 - Multar o castigar els catedràtics de propietat que no complissin amb les seves obligacions.
 - Requerir els membres de la justícia seglar de la ciutat de Cervera per tal que aquests l'ajudessin puntualment en l'ús de la seva jurisdicció acadèmica.
 - Procedir en les causes civils de forma sumària i sense processos i, en cas que calgués obrir un procés, realitzar-lo de forma ordinària.
- 2) Els claudres, amb les competències indicades a continuació¹⁷:
 - El claustre de diputats només hauria de tractar la nominació de determinats oficis i les matèries referents a l'economia de la Universitat. Estaria format per, almenys, tretze persones.
 - El claustre ple tractaria la resta de matèries, entre elles el nomenament d'un o més comissaris per trametre'ls a la cort o a altres llocs. En cas que haguessin d'anar a Madrid, prèviament caldria treure llicència del Consell de Castella. Al claustre ple hi haurien d'assistir, almenys, vint-i-una persones.

¹⁶ *Ibidem*, pp. 10-13 (transcrites a l'apèndix).

¹⁷ *Ibidem*, pp. 13-23.

Els membres dels claustres s'haurien de reunir en una sala designada expressament per a aquesta funció i tindria dues taules, una per al canceller i una altra per al secretari.

El síndic de la Universitat hauria d'assistir a tots els claustres per tal d'observar que totes les propostes que fossin votades no anessin contra els estatuts. En cas que no fos així, caldria que demanés la suspensió de la votació.

D'altra banda, seria el claustre de diputats l'òrgan que hauria d'elegir el titular de cada una de les vuit canongies que segons la butlla *Imperscrutabilis* es reservaven als professors de la Universitat de Cervera en les esglésies catedrals del Principat de Catalunya¹⁸.

8. EL NOMENAMENT I L'ELECCIÓ DE CÀRRECS

Segons els estatuts de l'any 1749, uns càrrecs universitaris serien nomenats pel monarca, una altres els nomenaria el canceller i la resta serien elegits pel claustre de diputats. En concret, el rei designaria el canceller, el capellà major, el secretari i els dos bidells; el canceller designaria el vicecanceller i el jutge de l'estudi, i el claustre de diputats elegiria el majordom, el síndic, el mestre de cerimònies, l'algutzir de les escoles, el rellotger, l'escombriaire de les escoles, tres capellans, el primicer, el visitador d'obres, quatre comptadors i els dos comissaris de la impremta¹⁹.

9. PRIVILEGIS I IMMUNITATS DELS DOCENTS, ELS ESTUDIANTS I ELS OFICIALS

Els doctors, els catedràtics, els mestres, els llicenciats, els batxillers, els cursants i els ministres de la Universitat tindrien els mateixos privilegis, honors, prerrogatives, exempcions, gràcies i immunitats de què gaudien els de les universitats de Salamanca, Alcalà, Valladolid i Osca.

Els catedràtics que tinguessin la casa i la família fora de la ciutat de Cervera restarien exempts de l'obligació d'allotjar militars.

Les persones que servissin a la Universitat com a docents o ministres gaudirien de les mateixes exempcions i immunitats que tenien a Cervera els eclesiàstics en relació amb el pagament de determinats impostos.

Tots els acadèmics, els cursants i els ministres de la Universitat haurien de comprar el vi, l'oli, la carn i els comestibles als preus que aquests productes fossin venuts dins la ciutat, tal com ho feien els eclesiàstics, però, si els eclesiàstics rebessin alguna refacció, ells també l'haurien de rebre.

¹⁸ *Estatutos y privilegios...*, cit., pp. 167-168.

¹⁹ *Ibidem*, pp. 104-145.

Els graduats de doctor en la Universitat de Cervera haurien de ser admesos com a advocats en les audiències d'Espanya sense pagar més drets que els graduats en qualsevol altra universitat espanyola²⁰.

10. LA FACULTAT DE LLEIS I LES REFORMES

Segons Joaquim Prats, els intents de reforma de l'ensenyament universitari de lleis portats a terme a Espanya durant els primers decennis del segle XVIII no aconseguiren introduir l'anomenat dret reial o *patrio*, tot i que aquesta matèria era de gran utilitat per a l'administració de la justícia. Calgué arribar a la segona meitat d'aquell segle perquè fos inclòs, tímidament, en els plans d'estudi. Sembla que no tingué millor sort el dret natural.

Quant a la Universitat de Cervera, el mateix autor ens diu que es distingí pel manteniment del dret romà, almenys fins a la mort de Josep Finestres. L'any 1772, davant la intenció de reformar els plans d'estudi de les universitats espanyoles, la proposta cerverina fou la conservació del dret romà, la introducció del dret municipal català –entenent-lo com a dret reial o *patrio*– i l'absència del dret natural²¹.

11. LA IMPREMTA

El rei Felip V, el 23 de juny de 1718, concedia a la Universitat de Cervera un privilegi mitjançant el qual era l'única impremta al Principat de Catalunya que podia estampar llibres per al comú ensenyament²².

L'impressor, mentre administrés l'impremta universitària, encara que ho fes com a arrendatari, tindria la consideració de ministre de la Universitat i, en conseqüència, gaudiria del fur i dels privilegis que aquestes persones tenien.

Un ministre de l'Audiència de Barcelona tindria cura del manteniment de les prerrogatives que tenia la impremta de la Universitat de Cervera²³.

No sembla que la reial cèdula de l'any 1768 i altres disposicions posteriors mitjançant les quals es manava l'ús de la llengua castellana en els ensenyaments previs als estudis universitaris afectés la producció de llibres estampats en llengua catalana a l'impremta universitària, ja que aquestes edicions foren abundants durant tot el segle XVIII i bona part del següent²⁴. Segurament foren les raons econòmiques les que degueren aconsellar eludir la normativa vigent.

²⁰ Ibídem, pp. 138-139.

²¹ Joaquim PRATS, *La Universitat de Cervera...*, cit., pp. 293-297.

²² *Estatutos y privilegios...*, cit., pp. 201-205.

²³ Ibídem, pp. 144-145.

²⁴ Josep M. LLOBET I PORTELLA, «La llengua escrita a les institucions cerverines del segle XVIII», *Miscel·lània Cerberina*, III (1985), pp. 97-136; Ídem, «La llengua escrita a les institucions cerverines del segle XIX», *Miscel·lània Cerberina*, IV (1986), pp. 175-236.

12. RELACIONS ENTRE LA UNIVERSITAT I EL GOVERN MUNICIPAL DE CERVERA

Als claustres plens o de diputats hi podrien assistir comissaris del govern municipal de Cervera per tal d'expressar alguna qüestió davant els membres del claustre.

A més, els membres del govern municipal de Cervera elegirien un regidor que seria nomenat conservador de la Universitat. Aquesta persona gaudiria del fur acadèmic i de totes les prerrogatives, privilegis i exempcions que tenien els doctors i mestres dins i fora la ciutat de Cervera. Podria assistir als atorgaments del grau de doctor i del de mestre, a les festes que se celebressin a la capella i a altres funcions públiques de la Universitat i rebria les mateixes gratificacions que els doctors i els mestres²⁵.

Amb tot, les relacions entre els membres de la Universitat i les autoritats civils certerines no foren sempre cordials. N'és un exemple el conflicte que sorgí al començament de l'any 1748 quan un grup d'estudiants que es trobaven a la plaça Major de la ciutat provocà un altercat amb les forces que acompanyaven un escamot de reclutes. Com a principal responsable, fou detingut un estudiant anomenat Josep Padrós, el qual va ser jutjat pel tribunal acadèmic, que li imposà una pena molt lleu. Assabentat el corregidor del fet, apel·là a les autoritats superiors i, després de diverses actuacions, aconseguí que el canceller de la Universitat, que en aquell temps era Manuel Alòs, fos desterrat dels territoris de la monarquia²⁶.

13. CONCLUSIÓ

Les dades que hem resumit anteriorment ens porten a creure que la Universitat de Cervera fou una institució acadèmica amb poca autonomia –insistim en la relativitat del concepte–, tant en l'àmbit econòmic, ja que depenia de les aportacions que efectuava la Reial Hisenda i de les provinents de determinats bisbats i poblacions, com en el del regiment de la institució, atès que els estatuts atribuïen escasses competències als òrgans de govern. És prou eloqüent el fet que el rei designés, entre altres càrrecs, el canceller, el capellà major i el secretari.

²⁵ *Estatutos y privilegios...*, cit., pp. 103-104.

²⁶ Joaquim PRATS, *La Universitat de Cervera...*, cit., pp. 213-216.

APÈNDIX

Titulo II

Del Cancelario, su Audiencia, y Oficiales.

1. Estatuimos, que el Cancelario, que por su Ministerio es como Padre de los Estudiantes, y Maestro de este Seminario, y Universidad, tenga gran cuydado de informarse frequentemente de la vida, costumbres, virtud, y letras de los Estudiantes, y Personas del Estudio, y hallandose algunos distraidos, que su mala compañía, y costumbres podrian dañar à otros, les destierre de la Universidad, y lo haga, si le pareciere, con la informacion sumaria: lo que encargamos à su conciencia, y mayor solicitud.
2. Estatuimos, que el Cancelario tenga gran cuydado en que se observen los Estatutos enteramente, zelando su cumplimiento, y que contra los transgressores pueda proceder por todos los modos de Derecho prevenidos.
3. Estatuimos, que el Cancelario, siempre que le pareciere conveniente, haga sumaria inquisicion de todo lo que toca à observancia de Estatutos, contra Maestros, Cursantes, y Ministros, devriendose entender esta facultad con los delitos, ò quebrantamientos de Estatutos, que merezcan mayor pena, que la de correccion, ò mortificacion temporal de la persona, para evitar costas, y dilaciones, en faltas, que carezcan de grave malicia.
4. Estatuimos, que el Cancelario nombre para Juez del Estudio à una Persona Eclesiastica, ò tonsurada, sabia en el Derecho, y habil para el manejo de la Jurisdiccion Academica, que no sea Cathedratico de la Universidad, ni natural de Cervera, ò reputado por tal, à causa de haver tenido en ella domicilio diez años continuos; y que en el ingreso de su Oficio le jure obediencia, y observar los Estatutos tocantes à su empleo.
5. Estatuimos, que el Cancelario, estando en la Ciudad, y no enfermo, de manera que no salga de casa, no pueda nombrar Vice-Cancelario, sino que assista por su Persona à los Claustros, y demas actos de Universidad, que pidan su presencia; pero si estuviere enfermo, ò ausente de la ciudad, pueda nombrar un Vice-Cancelario, que sea, ò no, natural de Cervera.
6. Estatuimos, que el Cancelario, à quien toca zelar con suma vigilancia el cumplimiento de los Cathedraticos, y la quietud, y provecho de los Cursantes, mande à su Juez frequente las Escuelas, y vea como cumplen Maestros, y Discipulos, y los Ministros de la Universidad.
7. Estatuimos, que el Cancelario visite con frecuencia, en las ocasiones que le pareciere, à todos los Cathedraticos de Propriedad, para ver si leen conforme à la instruccion, que por estos Estatutos les està dada, y multe, y castigue à los que hallare culpados, según la culpa, que tuvieren, arreglandose à los mismos Estatutos.

8. Estatuimos, que el Juez con el Cathedratico de Propiedad mas antiguo de la Facultad, visite cada mes, en el dia que le pareciere al Cancelario, à los demas Cathedraticos, y à los que leen de extraordinario, y que se informe distintamente si cumplen sus assignaciones, en quanto à la materia, tiempo, orden, metodo, y todas las circunstancias, que prescriben los Estatutos, y proceda contra los transgresores, conforme à las faltas que encontràre.
9. Estatuimos, que el Juez, con asistencia de los Alguaziles, Bedeles, y demas Ministros, que juzgue convenir, ronde todas las noches, que el Cancelario pareciere conveniente, y las demas que juzgàre necessario el mismo Juez, segun la obligacion de su oficio. Y assimismo visite qualesquiera casas (excepto las de Cathedraticos) en que habitan Estudiantes, y vea si estan en casa las horas, que han de estudiar; y si no cumplen, los castigará conforme dictàre la razon, y circunstancias, exacerbando la pena contra los reincidentes.
10. Estatuimos, que siempre que el Cancelario, ò Juez Ecclesiastico haga estas visitas, y rondas, el dueño de qualesquiera casas se las abra sin disputa luego que llame.
11. Estatuimos, que à los Estudiantes, que encontràre el Juez en las rondas fuera de sus posadas sin causa legitima, los amoneste por la primera vez, y en caso de reincidencia, pueda à su arbitrio, según las circunstancias, castigarlos.
12. Estatuimos, que la Justicia Seglar de la Ciudad de Cervera, requerida por el Cancelario, ò su Juez, sea obligada à le ayudar puntualmente, siempre que se le ofreciere usar de su jurisdiccion, y à ejecutarla; sin que en caso alguno se entremeta, ni consienta perjuizio alguno contra los del Estudio.
13. Estatuimos, que en caso, que à requisicion del Cancelario huviere de salir la Justicia Seglar fuera de la Ciudad, sea obligado el Cancelario à proveerla de costas, y expensas razonables.
14. Estatuimos, que el Juez del Cancelario examine por su Persona los testigos en las Causas Criminales, y si por algun impedimento legitimo no lo pudiere hacer, no lo cometa à solo el Notario, si juntamente con èl à otra Persona inteligente, y de toda confianza.
15. Estatuimos, que quando el Cancelario, ò su Juez dieren mandato al Alguazil, para sacar prendas à algun Estudiante, el Alguazil no las saque sin asistencia del Notario, quien haga inventario de las prendas, y bienes, que sacàre, y no entren en poder del Alguazil, sino en poder de un Depositario abonado, que el Cancelario, ò su Juez nombraren, y si se mandaren vender, sea por el inventario, y de todo haga cuenta, y razon.
16. Estatuimos, y encargamos al Cancelario, y à su Juez, que por deudas civiles, no manden sacar prendas, ni vender los libros de los Estudian-

- tes, en el tiempo que fueren oyentes, sino fuesse precediendo informacion de que se quieren ausentar, y esto se entienda tan solamente en los libros necesarios de sus Facultades respectivamente.
17. Estatuimos, que el Alguazil no pueda abrir arcas, ni cofres à los Estudiantes, aunque sea con pretexto, que tienen cosas vedadas, sino traxere mandato del Juez del Estudio para ello, y lo muestre à la parte; y si lo contrario hiciere, pague cincuenta reales para el Hospital la primera vez, y por la segunda le suspenda del oficio por un año el Cancelario.
 18. Estatuimos, que los Ministros de la Audiencia Escolastica, Juez, Notario, Fiscal, Cursor, Carcelero, Procurador Fiscal, y otros, no exijan, ni puedan exigir derechos en los castigos de Estudiantes, como se previene en el Estatuto 22 del Título 51 y que en los demas casos se arreglen à los aranzeles, en pena de restituir el quadruplo para el Hospital.
 19. Estatuimos, que el Cancelario à todos los Oficiales, y Ministros de su Tribunal, y Audiencia, que nombràre, les mande expedir titulo de su nombramiento, y no gozen del fuero, y demas privilegios, sino desde el tiempo que le tuvieren, jurando antes que no recibiràn dinero de los Academicos, por razon de su oficio, sino lo tassado por los Estatutos, y Aranzeles.
 20. Estatuimos, que el Cancelario, en el modo, y forma de proceder, y despachar en su Tribunal, se arregle à la Audiencia Eclesiastica del Arzobispado de Tarragona, y mande poner Aranzel en su Curia, con la tassa de los Despachos ordinarios, conforme la de la misma Curia Eclesiastica de Tarragona.
 21. Estatuimos, que el Cancelario en lo Civil proceda sumariamente, y sin Processos; y si la Causa para su averiguacion pidiera hacer processo, se haga en la forma ordinaria, y deverà tener por sumarias las que no exceden de mil reales, y en las plenarias abreviarà los terminos, evitando, quanto fuere possible, los gastos, y expensas de las Partes.
 22. Estatuimos, que el Cancelario no dè licencias por qualquier titulo de piedad, para que se pidan limosnas en los generales à los Oyentes, y Cathedaticos; y lo permita solamente en las puertas de la Universidad; y prohibirà el que se pida à los Cursantes dentro, ò fuera de la Universidad, dinero alguno, con pretexto de hacer algunas Fiestas, Vitores, Entierros, ò otro semejante motivo.
 23. Estatuimos, que las escrituras pertenecientes à la Universidad, se otorguen en poder del Escrivano del Tribunal Academico (como se ha hecho hasta ahora) con Protocolo separado, que unicamente contenga estos instrumentos; y en caso de vacar la dicha Notaria, por qualquiera motivo que sea, la Universidad recoja, y archive el dicho Protocolo, y los registros, processos, y demas papeles tocantes à la Universidad, sin que el dicho Escrivano, ni sus herederos lleven por ellos cosa alguna.